

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень:

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на ро-ві вулиць Прічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман. Ю. Ляльчак, голова.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

ВІДОЗВА КОМПАРТІЇ КАНАДИ

З ПРИВОДУ ГЕНЕРАЛЬНОГО СТРАЙКУ В АНГЛІЇ.

Комуністична Партія Канади подивилася велику солідарність британської робітничої класи в обороні своєї існування проти заходів британських капіталістів, піддержуваних урядом...

Боротьба британських робітників є боротьбою міжнародної робітничої класи. Побіда британських робітників буде захоптом до більшого революційного руху по цілому світі.

Ми закликаємо майнерів і докопних робітників Канади, щоб вони поділяли, аби ані одна уніція канадійського пугілля не була вивезена до Великої Британії.

Ми вважiamo еффекутивною Трейд Конгресу розпочати негайно кампанію за фінансовою допомогою для британських робітників. Виконавчий комітет радянських професійних союлів вже поробив заходи, щоб всі члени професовнів жертвували четвертину своєї денної плати на допомогу для британських майнерів.

Хай живе бовва робітничка класа Великої Британії! Хай живе міжнародна солідарність праці! Хай ця велика класова боротьба в Британії потрясе капіталістичною системою і британським імперіалізмом до самих основ і буде початком їх повалення!

Центральний Виконавчий Комітет Комуністичної Партії Канади

НЕ ДАЮТЬ РОБ. ГАЗЕТИ ПАПЕРУ.

Генеральний страйк в Англії, не дивлячись на бундучі за яви Балдина, не тільки не підпадає, але зростає ще в більшу силу. Населення країни гостро поділилося на два табори: буржуазію і її слугу з одного боку та робітничтво — з другого.

Перший табір малочисленний, але багатий, має в руках владу і всі її апарати для того, щоб боронити свої інтереси, інтереси паншкучавців.

Другий табір дуже численний, але крім власних мозолів — нічого не має.

Цей між ними табірний іде завзята боротьба: перший табір боронить всіма засобами своє право на панування і безоглядний вплив величезної більшості — класи працюючих; а другий табір боронить своє право на існування.

Пануюча класа з урядом на чолі каже, що страйк є протианглійської нації, тому він мусить бути поборюваний всіма силами її засобами. А засоби ці ось які: організація страйколомів під охороною поліції, війська, танків, кулеметів, набрання спеціальної добре платної поліції, яку називається мало не національною гвардією, що має обороняти перед мільйонами англійського робітничтвом англійську націю. Не тільки англійську, але як каже Балдина, має вона обороняти "політичні інституції цілого світа".

Значить, сам Балдина заявляє, що англійський страйк є не тільки справою англійських капіталістів, але й міжнародний. Тож поборюючи страйк внутрі країни, уряд Балдина тим самим обороняє інтереси і права на панування та вплив капіталістів цілого світа.

Але армії, флоту, соток тисяч мобілізованої поліції, заборони — для уряду капіталістів не вистарчає. Незаючи спроби говорити на мітингах, в руках робітників все-ж таки ще лишається, хоч тільки тепер майже блішюка, але дуже сильна зброя — робітничка преса, яка говорить до него в ціло велику хвилю його завзятої боротьби.

Як тільки розпочався генеральний страйк, капіталістичні газети не вийшли. Уряд негайно зорганізував власну газету, яку редагує самі міністри і почав ширити її в мільйонах при-яркучих. Робітничтвом одночасно створили свою газету, як єдиного середника, що міг би правильно освітлювати хід страйку, давати йому напрям, спростовувати брехливі провокаційні випади слугів капіталу, відбивати їх напади на робітничт-во і підтримувати зв'язок мільйонів страйкуючого робітничт-ва між собою та їх центральним керівничим тілом.

Отже з поділом населення на два табори, створилося два друкованих керівничих органи: "Бритиш Газет" — орган уряду й цілої пануючої класи й "Бритиш Воркер" — орган мільйонів працюючої класи.

І от капіталісти рішили позбавити працюючих цієї єдиної тепер найважливішої їх зброї. Заборонити цю робітничу газету вони все-ж таки не наважуються. Отже вони винайшли інший епісод: не дозволити робітничій газеті паперу. Для цього Балдина виходя доповіді недостатній наказ, щоб весь папір під двойним охороною поліції доставляти тільки для урядової газети, а не для приватних.

Тут справа стоїть ясно: заборонити дові паперу для робітничої газети, органу страйкуючих. Бо коли деякі капіталістичні газети й не дістали паперу, то за них буде говорити до населення урядова газета. Але коли паперу не дістане робітничка газета, то п'ять мільйонів страйкуючого робітничт-ва буде відірвано зв'язку від свого єдиного порозуміння між собою, відбивати напади, одним словом буде позбавлено робітників цілого керівничого страйком.

Ось як капіталісти добравляються до найбільшого місця робітничт-ва. Бо вони розуміють значення преси. Треба, щоб і працюючі зрозуміли її значення і будували свою пресу, як свою найбільшу зброю.

ПРО ЩО ТРЕБА ВЧАСНО ПОДУМАТИ.

(До десятих роковин смерті Івана Франка.)

Дня 28 травня ц. р. буде 10-літ, як вмер один з найбільших українських поетів після Тараса Шевченка Іван Франко. Але Іван Франко був не лише поет, не лише письменник, він був також визначний громадський діяч, камівар. Він був першим письменником, що у своїх творах відбивав робітничий рух і розвиток промислового капіталу в Галичині. Він перший в своїх оповіданнях з життя робітничого класу вказав на велику класову боротьбу, нагнобленість капіталістів, бориславських нафтопромисловців, на гадни ("Боа констриктор"), що обмоталися довкола тіла працюючих і смокчуть з него сік і кров.

З кінцем цього місяця зближаються десяти роковини смерті цього славного єписода працюючих. І ці роковини української праці мають не тільки велике економічне, але й велике культурне значення. Ми не маємо навіть таких статтів про творчість І. Франка, як статті В. Корняка та проф. Багалія про творчість Шевченка. Редисай, біографіи та життєписи про Франка різних мішанських перомовців є лише натягуванням. Франка на своє кошти й не по-ліх студіювати нам твори Івана Франка.

Отже, зазначаємо, українське свідоме робітничтво не має під руками відповідного матеріалу, щоб гідно й правильно висвітлити працюючим в дев'яносто роковин смерті його велику літературну творчість І. Франка. Бо що значить — свиткувати пам'яті чоловіка шашбонно, так аби було записано, що свиткували, а що іншого справді познайомили з життям, боротьбою й творчістю поета. Правда, самі твори І. Франка є тешичерним джерелом для того, щоб говорити про Франка, як про єписода й борця працюючих, висвітлюючи. Але треба не тільки підійти з него знання, треба вміти його запершувати, щоб другим передати.

Робітників надто панують великих людей, щоб витирати їх іменами великі куті. Але панувати людям що іншого, а о-сновно вичитати їх діла, науку — знову що іншого. Багато українських робітників знають і Шевченка і Франка лише по-тому, що їх імена дуже часто везли задукувати, а не по-основному ширити чи розуміючи їх твори. Багато робітників читали твори Франка, але читали поверхово, не студіюючи в них виведені письменником класичні елементи, читали, як гарні, цікаві оповідання, а не як твори, в котрих змалювано життя поповелених.

Пересічному читачеві взагалі тяжко в цьому розібратися. Трудова Україна не видипну-

ла ще марксистських літературних критиків, які по кісточках розібрали-б літературні твори українських письменників, класиків і представили-б їх українським читачам в марксистському освітленню, вказали-б на їх велике значення.

На Радянській Україні тепер тільки починають розвиватися такі сили і їх критичний огляд літературної творчості Івана Франка або ще майже не торкнувся, або як і є що там написаного — воно до нас ще не дійшло. Ми не маємо таких розвідок про творчість І. Франка, як от хоч-би розвідка А. Річицького про творчість Т. Шевченка ("Тарас Шевченко в світі епохи"). Ми не маємо навіть таких статтів про творчість І. Франка, як статті В. Корняка та проф. Багалія про творчість Шевченка. Редисай, біографіи та життєписи про Франка різних мішанських перомовців є лише натягуванням.

Франка на своє кошти й не по-ліх студіювати нам твори Івана Франка.

Отже, зазначаємо, українське свідоме робітничтво не має під руками відповідного матеріалу, щоб гідно й правильно висвітлити працюючим в дев'яносто роковин смерті його велику літературну творчість І. Франка.

За програмою свиткування звернутися до творів самого Франка. Крім того, починаючи з єдиного числа "У.Р.В.", ми будемо подавати інформаційні статті про життя й творчість цього найбільшого українського поета-письменника.

А на цьому місці ще раз пригадуємо: 28 травня 1926 року буде 10-літ, як помер Іван Франко і в цей день ми повинні задати нашого великого поета-борця.

Волінець.

І В БРАЗИЛІЇ УКРАЇНСЬКІ СПЕКУЛЯНТИ ТОРГУЮТЬ ІМІГРАНТАМИ.

У львівському "Новому Часі" читаємо цікаву кореспонденцію про життя українських іммігрантів в Бразилії. Ось як описує його очевидець:

"Сів я, в поїзд, який їхав до Ріо Гранде та побачив кілька вагонів битком набитих якими-небудь тутешніми людьми. Увійшовши поміж них почув українську мову. Іхало багато родин з жінками й дітьми, усі страшенно вимучені, а діти просто-попудумерті."

Коли я промовив, вони обскочили мене й почали розказувати про свою скитальчу долю. Ідуть з Волині, де під польським пануванням життя стало просто невнесиме; не знають куди повернутися, засобів ніяких в них немає; кілька днів не їли діти нічого і діти вже доходить: не багато життя у них осталося; ідуть усі на непевне до Ріо Гранде, надіючись одержати там змогу працювати на землі.

І я мало не ридав, коли дивився на цих земляків, які в Ріо Гранде пристановили на найдовше і багато горя переживуть, заки хоч частина з них, що останеться при життю, найде змогу зайняти спокійним життям роботящих хліборобів.

Здавалось би, що найквіт-

хати сюди, але є тут повно ге-шефтарів, для яких єдиною мі-родайною засадою є безоглядно робити гроші. Без переся-ди можна сказати, що дуже-дуже знайти тут менш більш ідейну людину, яка-б, задо-вольнившись справедливою винагородою ширю віддавала-ся-б народній праці. До цієї категорії належать лише на-родні учителі, а решта це без-перечні карієристи, які per fas et nefas "роблять фортуна" на спині нашого колоньїста.

Тому й досі, по 30-ти роках існування тут української емі-грації, наш колоньїст все, ще темний і бідний і нема наймен-шої надії на шкоре культурне й матеріальне піднесення його. Бо "провідники" народу про-сто деморалізують його, прив-чаючи його до не велими про-чесних, а навіть фізичних засо-бів боротьби.

Так "сіль наші" не то що не робить нічого для народу, але ще й понижує серед чужинців добре ім'я нашої еміграції, як-би вона здобула собі працюю і витревалістю.

М. Дніпровий.

ДОКЛАД ЧУБАРЯ ЦЕНТРОМ УВАГИ НА СЕСІЇ Ц.В.К. С.Р.С.Р.

На недавній сесії Центрального Виконавчого Комітету Радянського Союзу доклад у-ряду України був центром ува-ги й гарячої дискусії. Пред-ставники інших Радянських Рес-публік, вислухавши доклад т. Чубаря, визнали, що своїм е-кономічним і культурним буд-івництвом Радянська Україна випередила інші республіки Союзу і то не дивлячись на те, що потерпіла вона від біло-гвардійщини й голоду в 1921 р. найгірше.

Правда, трапився не досить прийнятний і цілком несподі-ваний виступ представника від Р.Ф.С.Р. в Союзному Ц.В.К., Ларіна, проти уряду України, по питанню національної полі-тики. Мовляв, на Україні ро-битися кривду російській мові й російській національній мен-шості. Але Ларін зівстав гідну відповідь від представників У-країни т.т. Петровського, Чу-баря, Гринька, Затонського, Скрипника, Гавриліна, а також від представників кавказької Радянської Федерації, Радян-ської Білорусії, а навіть від представника Сибіру. Дістав відповідь і сів тихо.

Та до цього питання ми вер-немо иншим разом, а тепер ось послухаймо, що пише в харківській "Вістях" спеціаль-ний кореспондент про доклад уряду України на сесії Ц.В.К. Ось що кореспондент "Вістей" пише:

"По закінченню бюджету, сесія переходить до II пункту порядку денного — докладу У.С.Р.Р."

— З огляду на те, — каже т. Черняков, відкриваючи збори, — що Україна займає особли-ве місце в С.Р.С.Р., президент о-бох палат пропонує прочитати доклад т. Чубаря, Особливо, звичай-но, представники менших со-юзних братерських республік, що вже й до докладу — роз-

глядуючи деталі й прекрасно складені діаграми та таблиці, виставлені в величезних залах Кремльського палацу — вже визнали: робота Укра-їни — це зразок для інших союзних республік. Особливо уважно прислухалися вони до українського національного буд-івництва, бо, певне, багато чим нагадує воно і їхню влас-ну практику. Представник Бі-лорусії потім у дебатах гово-рив:

— Слухав я як зачарований про історію боротьби і утво-рення Радянської України, і пере-ходив, перечитуючи, здава-лося, червоної сторінки бороть-би нашого білоруського наро-ду за Радянську Білорусь.

Не меншу увагу виявила ав-діторія до господарського буд-івництва У.С.Р.Р. Особливо цікавили делегатів національ-них республік питання й пер-спективи розвитку, реконстру-їції нашого сільського госпо-дарства. Представник Радян-ської Грузії, мов молюком, об-литий, старий Міха Цхакая, по-тім говорив:

— До 6,000 колективів, — не значить, що керівники Радян-ської України — на рівні шля-ху, Радянська Україна зі свої-ми колективами, 30 процент до цілого Союзу, і тракторизаці-єю — випередила нас всіх.

Промисловість України, темп її відродження, говорив пред-ставник, дагестанської республі-ки, свідчить, що крім союзних органів і органів Радвлади на У-країні вклади не мало сил і эн-тузіязму будівничого.

Культурне будівництво Укра-їни, що на ному вже за бра-ком часу менше зупинились тов. Чубар, зустріло теж глибокий ін-терес. Представник Білорусії відомий письменник Цишка Гартний, з захопленим гово-ром про досягнення України.

Україна стіє великим ог-ніщем радянської національ-ної культури. Видавничтво, га-зети, школи, театр, література, нарешті Академія Наук — бач-суча тому ілюстрація.

Треба отворіть сказати, що слухавши ці ширі визнання до-сягнень наших, представники України походились теж ціло-ком ширю і не скромничали. І т. Чубар і т. Гринько і т. Га-врилін та інші, що вже висту-пали у своїх промовах зго-строували увагу сесії на пев-них потребах Радянської Укра-їни, що вимагають задоволе-ня в інтересах цілого Союзу."

За чотири години тов. Чу-бар розгорнув перед сесією в основних рисах шлях будівни-цтва Радянської України роз-вивши його по трох лініях: на-ціональна політика і радянське будівництво, розвиток госпо-дарства, культурне будівни-цтво.

Члени обох палат з глибо-ким інтересом слухали доклад т. Чубаря. Особливо, звичай-но, представники менших со-юзних братерських республік, що вже й до докладу — роз-

глядуючи деталі й прекрасно складені діаграми та таблиці, виставлені в величезних залах Кремльського палацу — вже визнали: робота Укра-їни — це зразок для інших союзних республік. Особливо уважно прислухалися вони до українського національного буд-івництва, бо, певне, багато чим нагадує воно і їхню влас-ну практику. Представник Бі-лорусії потім у дебатах гово-рив:

— Слухав я як зачарований про історію боротьби і утво-рення Радянської України, і пере-ходив, перечитуючи, здава-лося, червоної сторінки бороть-би нашого білоруського наро-ду за Радянську Білорусь.

одиноку, самі перуть, якщо ма-ють в шиб перебрятися. Пожа-данок" (кава без цукру), а в третій годині обід і вечера (порці без молока й дві грин-ки хліба на цілий день). Най-більше людей, що сидять в тюрмах — же виходить з серед-ної Європи, які лише минуло-го року прибули до Канади, заплачені агентам, що їх пе-репривадили через кордон до Злуч. Держав, а тепер їх де-портуватимуть до старого кра-ю. Минулого місяця відправле-но звідси до Англії цілий транспорт таких іммігрантів.

Ось яка то справа. Канада спроваджує іммігрантів, вони там не знаходять праці, втіка-ють до Злучених Держав, а тут їх виводляють і назад депорту-ють до старого краю.

Дуже погано тут з такими людьми обходяться. Тримують в тюрмах годки, босях, оберт-них і годочних по 6 місяців і нема кому за ними втітнується. Хто з тих людей має ще кіль-ка долларів, то приходять адво-кати, забирають у них ці о-станні центи будьто би на оборо-ну й на тому все кінчиться. Нема ні грошей, ні оборони.

Це, товаришу редактор, є шпра правда. Вмістіть цей лист в газеті, щоб перестерти-ти тих, хто про це не знає й думає іхати роди. Тож хай знає, що його тут чекає.

Н. П.

РІЖНІ ВІСТІ.

ПРАВЛЯТЬ ЯК В МУРНІ-СЬКИХ КОЛОНІЯХ.

Як чеська буржуазія править на Підкарпатській Україні — свідчать скарги місцевого на-селення на карі, накладені о-кружними властями на різні мнми малі проступки, а також скарги на різні нові розпорі-дження, направлені проти біл-ного селства. І так до яко-гось часу давали дозвіл на бу-дую селських хат сільські й нотарські уряди. Тепер, щоби дістати такий дозвіл — треба предложити інженерський план — за який інженер побирає з українського селства часом більше, чим коштує ціла хата, а пересічно не менше чим 400 чеських корон.

Тяже саме з написаним на во-лах. Де селщини, водами або коровами в долине або в ліс, то мусить мати написані на возі. А нема напису, або його недо-статком видно, то жандарми, коли зловлять, записують, а ф-пелів приходиться платити кару. Платити треба навіть тоді, коли напис є, але на дощці, а не на блісі, як цього вимага-ють приписи. Або таке: хоче селщини зарплати порсяді, то мусить мати на це дозвіл від фінанса, а коли зарпке без до-зволу, а дізнаються про це фінанс то приходять, обивають мясо 100 чеських корей і біль-ше. При тому слід зазначити, що часто приходиться селянам не тільки платити кару, але ще посядіти в арешті і дістати від жандармів кілька поличників.

ФРАНЦІЯ ОЗБРЮЄ ПОЛЬ-ЩУ.

"Іманіте" сповідає, що "польська місія" у Парижі по-силає до "польської морської бази" в Шербурзі (француз-ський військовий порт на Ляман-ші) вагони з військовим мате-ріалом для Польщі, — з окре-ма аероплани системи Моран-Соньє і Бреге, гусеничні авто-кулемети системи Стронте та Рено. Так — додає "Іманіте" — наш буржуазні пацифісти розуміють дух Любарю і го-тують в женевській космополі-тичній крамничі те, що вони називають "миром".

ВАЖНА ПЕРЕСТОРОГА.

(Під увагу тим, що перекрадаються з Канади до Злуч. Держав.)

Багато робітників шукаючи куска хліба, перекрадаються з Канади до Злучених Держав на роботу. Як відомо, еміграція до Злучених Держав тепер дуже заборонена. Легально не впускають, а хто переде неге-гально, то коли спіймають в Злучених Держав, тяжко йому приходится покутувати.

На таких виходів з Канади в Злучених Держав тепер відбуваються прямо облови. О-дин з наших читачів в стейті Айдаго прислав листа до ре-дакції, в якому описує нагігну на емігрантів з Канади. Ново-димно зміст його листа вкорот-ці. Ось він:

В Злучених Держав роз-почалася шалена нагігна на е-мігрантів з Канади. Висліджу-

ють і виводляють всіх, хто прибув з Канади й пакують у в'язниці. Визидні місями пе-реповнені такими в'язнями. Си-дять жінки й чоловіки навіть з дітьми по 5 і 6 місяців. Чека-ють висилки до старого краю, а котрі мають канадійські го-рожанські папери; ті лекають висилки до Канади.

Я також пересидів в тюрмі 26 днів в Спокен, Вашингтон, за те, що перейшов з Канади до Злучених Держав. Тепер я на волі за зложенням 500 до-ларів кавій, але невдовзі буду висланий до Канади, бо маю горожанські папери.

У в'язниці умовини дуже погані. Постіль тверда, воші, блошиці не дають спокою. А-рештовані ходять у власному

НОВИ МУЗИЧНІ ВИДАННЯ.

Київська філія Квітоспівки випустила дитячу оперу "Сте-пенка" Лисичка, котик і пів-ник". Незабаром мають вийти з друку хорвої твори компози-тора П. Козьцького на слова П. Тичини: "Плач Ярославни" та "Дивний флот".